

7. REDNISTVO ZARJE je v Ljubljani, Franciskanska ulica, tiskarna I. nadst. Uradna ure za stranke so od 10. do 11. popoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelje in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

KAROCNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21:00, polletna K 10:80, četrtletna K 5:40, mesečna K 1:80; za Nemčijo celoletno K 26:40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36:—.

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob pol 11. popoldne.

UPRAVNISTVO se nahaja v Selenburgovi ulici št. 6, II., in uraduje za stranke od 8. do 2. popoldne in od 3. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petstvarica 30 vin., porojen prostor, poslana — in izključno 40 vin. — Inzerate sprejema upravništvo.

Nefrankirana ali premožljivo frankirana pisma se ne sprejemajo.

Reklamacije lista so poštne proste.

Posamezne številke po 8 vin.

Stev. 648.

V Ljubljani, v soboto dne 2. avgusta 1913.

Leto III.

Kakšen bo balkanski mir?

Belgrad, 29. julija.

V Bukarešti se shajajo odposlanci balkanskih držav, da sklenejo mir. Pričakovati je, da ga bodo sklenili, ker je postalo nadaljnje uničevanje nemogoče. Bolgarska vojska je izčrpana. Že ob začetku druge vojne je bila vsled silnih naporov proti Turkom tako izmučena in izsešana, da je bila nesposobna za energično akcijo proti Srbiji in Grški. Sedaj je tudi srbska vojska na tem, da je potrosila svoje najboljše moči. Verjetno je torej, da bodo v Bukarešti sklenili mir. Prerekali se bodo, mnogo bodo mešetarili, pošiljali bodo vsakovrstne note v svet, ali naposled se bodo nekako pobotali.

Veseli bi se od srca, ako bi mogli reči, da bo trajen mir. Na žalost ne moremo tega verjeti. Ko se je pričela turška vojna, je srbska socialna demokracija upozorjala, da bo to uvod za nove spore na Balkanu, in če se spominjajo čitatelji »Zarje« na naše lanske dopise, bi našli, da jih je naša stranka v svoji izjavi dne 24. septembra v narodni skupščini napovedovala. Seveda jih ni želela. Toda ker je dobro poznala značaj prve balkanske vojne in stremiljenje mogotcev, je stala na straži. In takoj, ko se je sklenilo prvo primirje s Turčijo, je uvedla naša stranka veliko akcijo proti novim sporom, ki so se že kazali na horizontu. V časopisju in na shodih smo nastopali proti novi vojni in razlagali svoje stališče, zahtevajoči federacijo balkanskih narodov.

Počasi se je približeval mir s Turčijo; kakor je šla prva vojna h kraju, tako se je pa bolj in bolj kazala nevarnost druge. Srbska socialna demokracija je zasledovala ta fatalni razvoj, pa je storila, kar je bilo mogoče, da se prepreči katastrofa. Meseca februarja, marca, aprila in maja je priredila celo vrsto velikih shodov, na katerih je pridobivala mase za svoje nazore in s tem izvrševala pritisk na vladajoče kroge. Naš dnevnik je neprenehoma agitiral proti novi vojni. Razumtega so neštevni letaki podpirali protestne akcije. Tudi proslava prvega maja, ki je bila impozantna kakor še nikdar doslej, je bila posvečena temu namenu.

Naša parlamentarna akcija je čitateljem »Zarje« že deloma znana. Skupščina je zborovala meseca marca deset dni, aprila deset dni, maja deset dni, junija pet dni. Socialna demokracična stranka pa je porabila vsako sejo, da je zahtevala mir, brezpogojno demobilizacijo, sporazum in federacijo Balkana. Naj je bilo na dnevnem redu karkoli, socialna demokracija je nastopala v navedenem zmislu. Razpravljalo se je o kovaniju denarja, o železniških delavcih, o zgradbi železnice, o proračunu, o kreditih. Socialistična poslanca sta se oglašala za besedo, pa sta vsak svoj govor začnela in zaključevala s temi zahtevami. Ko je bila direktno politika vlade o razmerah na Balkanu na dnevnem redu, je podala naša stranka kategorične izjave, ki so čitateljem znane.

Lahko je razumeti, da je bila naša akcija težka. Bojevati smo se morali s šovinisti in z

oficirsko kliko, kateri je prestolonaslednik na čelu. Ta klika je z vsemi sredstvi širila bojno razpoloženje; naša stranka je po mestih in vseh agitirala za mir in širila svoje nazore tudi v armadi. Kljub vsem zaprekam smo pošiljali »Radniške Novine« vsem polkom in vsem vojaškim oddelkom. In ta agitacija ni ostala brez uspeha. Tako je učinkovala pri vojaki, da so oficirji že jeli odnehati s hujškanjem. Kakšen je bil ta vpliv, dokazujejo sledeča dejstva: Naša stranka je dobivala cele kupe dopisov od vseh vojniških oddelkov; nekatere izmed njih so objavile »Radniške Novine«. Prvega maja je dobila naša stranka pozdrave od vseh polkov s stoterimi in tisočimi podpisi. Pri mnogih polkih so praznovali prvi majnik, kakor so pač dopuščale razmere. Pri enem so priredili po noči zbor z referatom o pomenu prvega majnika, pri drugem so igrali maršeljezo in peli internacionalo; pri nekaterih so vojaki ves dan nosili rdeče cvetje. Naši sodrugi, ki so člani glavnega odbora stranke ali pa posameznih organizacij, pa so bili pod zastavo, so vestno in odločno izpolnjevali svojo socialistično dolžnost, prezirajoči vsako nevarnost. Glasno in jasno so agitirali za mir in za sporazum z Bolgarsko.

Vojna pa je vendar izbruhnila. Vlade imajo pač tudi na Balkanu še več moči kakor ljudstvo. Tako divje se je pričela ta vojna, da bo v zgodovini zadnjih stoletij težko najti kaj podobnega. To ni več krvava vojna; to je strašno klanje ljudi na tisoče in tisoče. Bestialnosti, ki se vrše nad ranjenimi, ujetimi, nad neoboroženim prebivalstvom, nad otroci, ne po kakšnem divjem instinktu bolgarskega, srbskega in grškega naroda, temveč po ukazu in pod divjim pritiskom onih, ki vladajo in komandirajo in žele, da bi ob teh bestialnostih podivjale vojske in se izkopal čim globokejši prepad med narodi, se ne dajo opisati.

Sestanek delegatov v Bukarešti daje nekoliko upanja, da preneha to živinsko klanje in požiganje. Ali delegati balkanskih vlad se ne shajajo, da bi sklenili svobodo balkanskih narodov. Naj podpisajo pogodbo kakršno hočejo, sklenjen bo le nominalen mir; če se ne pride do tesnejših vezi med balkanskimi narodi, ali naravnost povedano do federacije balkanskih republik, tedaj nas čakajo na Balkanu novi spori, kajti vse dinastije, militaristične, birokratične in kapitalistične kliše streme po nadvladi, in ti spori in te vojne nas bodo izsesale, izžele, ugonobile in dale v plen velikim evropskim imperialističnim silam, da si nas razdele.

Edina pomoč zoper to nevarnost bi bila socialna revolucija v vseh balkanskih deželah, ki bi obračunala z vladajočimi klikami, povzdignila demokracijo, odpravila meje, gospodarsko, kulturno in politično zedinila balkanske dežele in garantirala vsem narodom svobodo in razvoj. To bi preprečilo nove krvave prizore na Balkanu, ki sramote civilizacijo. To je naloga proletariata in socialne demokracije.

Krščanska načela.

(Dopis z Dolenjskega.)

»Naš ideal je in mora biti, da zavladajo spet v vsem mišljenju in življenju narodov krščanska načela.« Tako je pisal pred nedavnem profesor bogoslovja dr. Ušeničnik, učitelj naših mlajših bogoslovcev. Naši duhovniki imajo polna usta krščanskih načel, za njih varstvo so baje organizirani kot duhovniški stan, njih delo, njih politični boji streme za tem, da se krščanska načela uveljavljajo med slovenskim narodom; kakor hitro je to doseženo, zapuste naši duhovniki pol, bojišča in se posvetijo le bogoslovju, filozofičnim študijam in oskrbujejo verska svetotajstva. Tako so pisali tudi pred leti naši bojeviti duhovniki, ko so se posebej organizirali proti liberalizmu na Slovenskem. Slovenci smo katoličani in vživali smo od časa naše naselitve v sedanjih krajih dobrote katoliške vere in ž njo spojenega delovanja katoliškega duhovništva. Dosegli smo veliko s to šolo in s tem vodstvom! Sedaj se nam te dobrote z veliko vnetostjo predstavljajo po duhovništvu, ki ne pozna drugega kakor boje za svojo nadvlado v vsem javnem in zasebnem življenju. Nemara je dobro, da se tudi socialni demokratje bavimo s krščanskimi načeli in s tem, kako so se udeleževale in kako se še, Dr. Ušeničnik je izrazil željo, da b krščanska načela spet zavladala v mišljenju in življenju narodov.

Glavno krščansko načelo je po ustanovitvi krščanstva: ljubezen do bližnjega. V vsem razvoju človeštva nahajamo dva principa: boj za biti ali ne biti, in poleg tega: medsebojna, vzajemna pomoč, ki pomenja toliko, kolikor Kristov nauk: ljubi sočloveka kakor samega sebe, ali: kar tebi ne godi, ne stori drugemu. Stoletja pred Kristom so naglašali visoki izobraženi sufi enakopravnost vseh ljudi in krivičnost suženstva: stoiki so pridržali bratstvo vseh dobrih

ljudi na zemlji, 130 let pred Kristom sta šla plemenita Rimljanina Graccha za rimski proletariati pot na Golgato. Ne more se torej trditi, da so bila krščanska načela nova. Naš bogoslovec želi, da bi spet zavladala krščanska načela. Kdaj pa so vladala krščanska načela, kakor jih je gojil Kristus v svojem velikem srcu? Le v prvih časih krščanstva in dokler so kristlane preganjale državne oblasti Rimljanov. Tedaj je zmagoval kaj krasno princip vzajemne pomoči, tedaj je živel pravi komunizem med rimskimi kristjani; ko pa je prenehalo preganjanje kristjanov, ko so se duhovniki kat. cerkve organizirali kot stan in se združili z državno oblastjo, je zatemnela krščanska ljubezen in poslej je videti le na delu splošni princip vsakega druženja in človeškega dela: vzajemna pomoč, ki pa težavno zmaguje v bojih ravno proti organiziranemu kat. duhovništvu.

Večkrat je treba kat. duhovnikom predočevati, kako so njih predniki razumevali krščanska načela, da se spomnijo, da so bili in so še prav navadni ljudje, ki bolje razumevajo princip: človek človeku volk, kakor pa: ljubi svojega bližnjega. To dokazuje dosednji razvoj evropskih narodov.

Posamezen človek v svojem delu za pravico jela in drugega, kar še tako malega potrebuje, ne premore nič. On se mora družiti; le tako more premagovati nasprotne sile, ki jih nahaja povsod na svoji hoji skozi življenje. Reči se mora torej, da je povzročeval prve družitve ljudi gneten interes, gnetna korist. Socialne družitve so torej zveze enakodelujočih ljudi v vprašanih svojega obstanka. Dobri pašniki privabijo več ljudi in iskanje dobrih sredstev za ohranitev življenja družji ljudi. Pa tudi o teh družitvah velja, da hoče družitev drugo in druge izkoriščati. Družila so boji. V njih nastopajo

vođe. Ali dolgo ne pridejo ti vođe do stalnega upoštevanja; človek srepo gleda, da mu ne vzame kdo njegove svobode. Vodniki premorejo le toliko, kolikor jih podpira skupnost. Mero-dajna so zborovanja vseh sodrugov. Ščasom se pa tojenja. Močnejše nature si pridružujejo krepke ljudi, ki bi radi živeli od dela drugih, in s tako družbo si pridobijo vodniki več veljave. Vodniki takih band postanejo sčasom vladarji. Dokler je tak mogotec in njegovo vojaško spremstvo fizično močno, nadvladava še druge družitve, ali kojenja ta moč, ga odvzamejo okrepčane podvržene družbe. Ko se začne stalno obdelovati zemlja, pridobiva kmet več nego rabi, sam pa lahko preživlja več ljudi. Kmet je najboljši predmet za izkoriščanje; odpelje se kot suženj v druge kraje, in zaslužuje se tam, kjer živi. Sužnji se pripeljejo iz srečnih vojn, lova in ljudi drugih družb, pa se rede kakor domača žival. Lastniki kmetijske zemlje skrbijo sami za pomnožitev tlačanov; oni so tudi zarejalci tlačanov.

Vojaško organizirani ljudje si potem učvrstijo svoja domovanja in skrbijo za to, da se sužnji

ne spuntajo. Sužnji, tlačani streme za osvoboditvijo in za boljimi kosi kruha, nikdar pa niso prijatelji mogotcev, lastnikov zemlje, katero morajo obdelovati njim v korist. Ti lastniki zemlje, ti mogotci niso nikdar varni, tudi najboljši ne, kajti podjarmljeni se vedno drugače za pridobitev boljših eksistenčnih sredstev in nočejo delati za druge. Mogotci so v vednih bojih s podvrženimi in imajo vedne boje s sosedi, ki streme po večjem ozemlju in po ljudeh na njem. Bistvo vsake premoči obstoja v razpolaganju s človeškim delom. (Gumpłowicz.) Moč vlade je toliko, kakor nezavestna reva podložnikov. Mogotci plačujejo svoje pomagače — vojake, uradnike s prepustitvijo kmetijske zemlje in tlačanov na njej; kmetijsko zemljo si mogotci osvojijo skoraj vso, in ko nastane izmenjavanje blaga med ljudmi s pomočjo denarja, ki postane sredstvo za to, plačuje mogotec svoje vojake, uradnike z denarjem, katerega dobiva iz prebitkov tlakarske kmetije in obdačenja mestnih delavcev, tako plačujejo delavni ljudje sami pomagače za vzdrževanje svojega suženjstva. (Dalje.)

pravega moža, Kaj, če bi si ga enkrat poiskali na Kranjskem? Saj pravijo, da Kranjca sreča išče in um mu je dan; našel jo bode, če ni zaspal. In mi imamo moža, ki bi ga lahko ponudil Albancem. V vladanju ima že nekaj prakse, kneževski ponos mu je prirojen in za Albanijo se je tudi že zanimal. To je namreč naš spoštovani deželni glavar dr. Šusteršič. Vemo, da bi ga Kranji težko pogrešali. Toda če bi s tem ugodili Evropi, bi vendar kazalo uvaževati to reč. Tembolj ker je dokazal, da se tudi atentatov ne boji, ko so v deželnem zboru padale smrdeče bombe. In če bi prišel v Skadru v zadrego s sestavo ministrstva, bi mu lahko dali še par deželnih odbornikov s seboj. Nemara bi dr. Pegan tam lahko porabil staro zastavo kranjskih deželnih stanov; tako bi prinesel v deželo vsaj nekoliko zlata, ki ga bodo Albanci zelo potrebovali.

— Pa vendar ne bo blamaže? Odkar je na Balkanu vojna, iščejo avstrijske oblasti pridno za voluni na jugu države. Na Zidanem mostu so pred meseci aretirali gramofon, v celjske zapore so prignali že več izletnikov, ki so občudovali krasoto spodnještajerskih ravnin in so jih hoteli napraviti na vsak način za izdajalce in volune, v Schwentnerjevi knjigarni so konfiscirali Smrekarjeve karikature, ker bi bile lahko koga speljale na izdajalska pota in sedaj so srečno iztaknili tudi v Ljubljani voluna — upokojenega c. kr. tajnega policijskega agenta. V ljubljanski volunjski zadevi — najmlajši na Avstrijskem — pridno zaslišujejo priče. Če le ne bo prevelika gorečnost pripeljala v blamažo.

— Avstrija na prvem mestu! Italijanska revija »Rivista internazionale di Scienze sociali« pričuje statistiko oseb, ki umirjo v Evropi za jetiko. Vsako leto umrje v Evropi okoli pol milijona ljudi za jetiko. Od vsakega milijona prebivalcev umrje v Avstriji 3330 oseb za jetiko, v Nemčiji 2200, na Anglskem 1400, v Italiji 1300 itd. Tretjino vseh smrtnih slučajev med 15. in 70. letom povzroča jetika. Za velikopotezno socialno politiko nima avstrijska vlada smisla; premožni sloji lahko iščejo zdravja v Švici in Egiptu, proletarci pa naj si pomagajo sami, drugače pa naj lepo mirno pričakujejo v zatohlih stanovanjih, da jih odreši smrt.

— Moloh je zopet lačen. Budimpeštanski list »Pesti Hirlap« je dobil iz vojaških krogov informacije o novi obrambni reformi. V vojnem ministrstvu in v obeh deželnobrambnih ministrstvih izdelujejo z največjo naglico zakonski načrt za novo obrambno reformo. Po novi obrambni reformi se bo izdatno povišalo stanje moštva skupne armade in obeh deželnih bramb. Zakonski načrt »utemeljuje« z izpremenjenimi strateškimi razmerami v jugovzhodni Evropi. Stanje moštva hočejo povišati pri posameznih kompanijah na 120 do 130 mož, na severovzhodni in jugovzhodni meji na bo prezenčni stalež tudi povišan. Artiljerijo hočejo tudi zgraditi. (Da bo imela nova tovarna za topove na Ogrskem vsaj kaj dela.) Maksimalni povišek prezenčnega stanja pri skupni armadi bo znašal 30.000 mož, pri deželni brambi po 10.000 mož in bo do leta 1917. popolnoma izvršen. Takrat bo štela skupna armada 262.000 mož. Ogrska je prispevala 103.000, Avstrijska 159.000 vojakov. Z novo obrambno reformo se bo pečala skupna ministrska konferenca v avgustu in v vojaških krogih pričakujejo, da pride tozadevni zakonski načrt iz na spored jesenskega zasedanja državnega zbora. — K temu bi le še pristavili, da se patriotje k temu zakonu že sedaj veselo kimanje. In ljudstvo?

— Kulturna Ogrska. Ogrsko ljudstvo še nima splošne in enake voline pravice. Krmarijo ogrske vlade gospodarijo zato v deželi, da je groza in strah. Kako je na Ogrskem vse zane-marjeno, kar bi moralo biti prva skrb vlade, kaže naslednja statistika: na 42.000 ljudi pride na Ogrskem ena bolnišnica in na 2600 prebivalcev ena šola. Zato je pa bolj »razveseljava« druga stran statistike: na 200 oseb ena gostilna in od vsakega prebivalca pobira vlada devet kron alkoholnega davka. Če v deželi, ki je sredi Evrope, izgleda tako, potem ni čudno

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti spomladanskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. Najnižje cene

kovski delavci so na uspehi tembolj ponosni, ker niso zaznamovali niti enega tržaškega krumirja. Drugič pa so se razmere za pekarske delavce, ki so zaposleni na parnikih, na vsej črti in v vsakem oziru izboljšale.

Goriško.

Gospodarska kriza in stavka v Nabrežini. V Nabrežini je nastala taka kriza, da so največji industrijski brez dela. Delo jim odjemajo akcijska družba »Cava Romana«, ki potem pod nižjo ceno oddaja delo manjšim podjetnikom, ki potem med seboj konkurirajo z nižjimi cenami. To početje je postalo že naravnost neslutno. Leta 1898. so izdelovali za najnižjo ceno stopnice po 11 K 80 v za meter. Takrat so dobivali klesarji po 2 K 90 vin. za meter, likarji po 80 vin. za meter, kamnolomni po 4 K najvišje dne in težaki po 2 K na dan. Danes pa dobivajo klesarji po 4 K za meter, likarji po 1 K za meter, kamnolomni pa najmanj po 4 K 40 vin. dne in največ po 6 K 40 vin., težaki po 3 K 60 do 4 K na dan. Manjši podjetniki pa izdelujejo nadmeterske stopnice po 12 K 50 vin. Delajo torej v izgubo. Tako je ta akcijska družba v veliko konkurenco in modernimi stroji vedno za hrbtom večjim podjetnikom in jim ne privoščijo nobenega dela. Manjši podjetniki pa hodijo pod oteruškim pogoji po delo k družbi. Tako ima družba že vse v svoji mreži. V Nabrežini je na stotine delavcev brez dela. Delajo pri družbi in pri manjših podjetnikih, ki delajo za »Cavo Romana«. Tuintam tudi še pri kakem drugem podjetniku. Akcijska družba je začela delavce izkoriščati in šikanirati na najgršiji način, misleč, da je sedaj ugoden čas, ker nikjer ni dela in so delavci brez posla. Ali gospodje to se varajo. V sredo dne 30. t. m. so zahtevali delo za tako umazane cene, da so delavci takoj sklenili sejo in začeli razpravljati o zadevi. Vsi delavci, Slovenci, Italijani in Nemci, so solidarno začeli stavko. Najbolj je razjarilo delavce to, da je nastavila družba za dva enaka komada različne cene: za enega 18 K in za drugega 24 K. Minuli teden so tudi prav tukaj stavkali in sicer za odpravo nočnega dela. Ta stavka se je uspešno končala za delavstvo. Skopaj ne preteče štirinajst dni, da ne bi imeli delavci s tem izkoriščevalci boja. Ali povemo nikrat za vselej gosp. Wildiju, da se bomo več njih bojev za vsako malenkost prav kmalu naveličali. Gosp. Wildi naj se spomni na ravnanje Jelja Huberja, ki je vedno in vedno šikaniral delavce, dokler ga niso ti pošteno stresli za vrado. Ubežal je po stranskih potih in niso poglagali žandarji. 31. julija so imeli vsi klesarji in delavnice za Wildija, shod in soglasno so sklenili, da ne prevzamejo niti en kos od drugega, ki so v stavki in ako se zadeva ne popravi, potem bomo uprizarili splošno stavko, bo vseh delavnicah, ki delajo za Wildija.

Pravdar v kuti je šempolajski nunc Svára, ki bi najraje vedno po komenski sodniji brusil pete in svoje farane odganjal s tožbami od dela. Letošnji predpust je napravil s svojim društvom »Zmaga« neke vrste veselico. Nekateri šempolajci so takrat razobesili zastave iz starih vreč; to je dalo nuncu povod, da je vohal ponoči in podnevi in stikal, kdo da je bil s temi zastavami tako naklonjen njegovemu »Zgatu«. Ko je nunc Svára zadosti prevohnil, je poznal v cerkvi, da ima že »hudodelce« v taceh, in haid v Komen na sodnijo. Tam so prišli predsednik in tajnik tega društva, da so obtoženci res izvršili, to hudodelstvo. Komenški sodnik je hotel stvar poravnati, ali Kristinov namestnik ni dopustil, da bi nauk njegovega učenika prišel do veljave, (sovražnikom dopuščati); ampak je dopustil, da je sodnik tri nedolžne delavce kaznoval po nedolžnem, enega na 4 dni zopora, druge dva pa na 2 dni. Določni trije obsojenci, svesti si svoje nedolžnosti, niso hoteli sprejeti kazni, in so se pritožili na višje sodišče, kjer so bili oproščeni. G. Svára pa je bil obsojen na povrnitev stroškov — 340 K. To dejstvo dovelj izpričuje, kakšno strupeno sovraštvo vlada v prsih tega kutarja, kadar gre za oškodovanje ubogega farana, ki noče ukloniti tilnika farškemu klerikalizmu. Sedaj je okrcan po zasluženju nunc Svára in njegovo društvo »Zmaga«, ki je v zadnjih izdihlelih; odkar imamo v šempolaju resnično delavsko izobraževalno društvo »Vzajemnost«.

Zadnje vesti.

KOMISARIAT NA ČESKEM.

Bojkotirano pivo.

Praga, 2. Ker so sklicevale se na pivno naklado, kartelirani pivovarjari podražili pivo za štiri yinarje pri litru in hočejo tako profitirati 32 milijonov, poziva češka socialna demokratska stranka delavstvo, naj bojkotira pivo.

Podražena stanovanja.

Praga, 2. Hišni posestniki so podražili vsa stanovanja z motivacijo, da so deželne doklade poskočile od 55 na 65 odstotkov. Prebivalstvo je silno razburjeno, ker je podražanje v resnici neopravičeno.

Thun na Dunaju.

Dunaj, 2. Češki namestnik knez Thun se je včeraj pripeljal na Dunaj in je imel daljšo konferenco z grofom Stürgkhom zaradi položaja na Češkem.

KRUPPOV ŠKANDAL PRED SODIŠČEM.

Berlin, 1. Danes je bil zaslišan kot glavna priča pisarniški predstojnik Brandt, ki je obtožence podkupoval, da so mu izdajali tajnosti. Brandt je zaradi teh manipulacij sam v kazenski preiskavi. Brandt pravi, da se ni zavedal, da stori kaj napačnega. Vedno so mu naglašali, da mora biti Kruppova tvrdka »v interesu dežele« velika in močna. Njegov predpostavljani, neki Schütz, je imel nekoč opraviti s sodiščem in tam je baje zastopnik vojnega ministrstva dejal: »Med Kruppovo tvrdko in vojno upravo ni nobene tajnosti; čim bolje je informiran Krupp, tem boljša bo armada« (!) Brandt pravi, da je v preiskovalnem zaporu mislil na samomor; bil je baje tako iz sebe, da je izpovedal reči, ki jih mora zdaj preklicati.

Berlin, 2. V nadaljnjem zaslišanju pravi Brandt, da je v armadi gotovo malo častnikov, ki bi bili tako dobro poučeni o vseh poizkusih z novimi topovi kakor on. Sodišče se je bavilo tudi z vprašanjem, odkod je mogel posl. sodr. Liebknecht dobiti »žitne valjarje«, ki so obsegali vojaške skrivnosti. Brandt misli, da mu jih je dal predstojnik Kruppove podružnice v Berlinu, neki Metzen.

STAVKA V BARCELONI.

Barcelona, 1. Policija ceni število stavkajočih na 22.000; stavkovni odbor misli, da postane stavka splošna.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V AMERIKI.

Otawa, 1. Tovorni vlak železnice Grand Trunk se je dopoldne zapeljal v čredo živine in skočil iz tira. Pet oseb je mrtvih.

KONFERENCA V BUKAREŠTU.

Kdo dobi Kavalo?

Bukarešt, 1. Največje težave povzročajo vprašanje, ali naj dobi Kavalo Grška ali Bolgarska. Venizelos pravi, da ne sme priti brez Kavale v Atene (?). Avstrija, Rusija in Italija pa podpirajo v tem vprašanju Bolgarsko, ki name-rava zgraditi železnico od Samovita skozi dolino Osme in Strume do Dramе, odtod pa stransko progo do Kavale. Ta železnica bi spajala tudi Bukarešt z Egejskim morjem. Pripravlja se nekaj kompromis, čigar podrobnosti pa še niso znane.

Radoslavov je optimist.

Sofija, 1. V nekem razgovoru je dejal ministrski predsednik Radoslavov: »Brezkoristno prelivanje krvi je naposled ustavljeno. To opravičuje nado, da bo tekom petdnevnega premirja podpisan tudi prelminarni mir. Vojna se torej lahko smatra za končano. Kar se tiče razdelitve Macedonije, ne bo naletela na nepremagljive zapreke, ker so si velesile pridržale zadnjo odločitev.«

Srbsko-grške zahteve.

Bukarešt, 1. Zavezniki so danes dopoldne na konferenci, katere so se udeležili vsi delegati, predložili sledeče zahteve: 1. Zavezniki zahtevajo kot mejo tok Strume od stare turške-bolgarske meje do Sarbdere, odtod čez vrh 1314 Cengeljskega gorovja po razvodju do Tragarja, odtod severno in severovzhodno do vrha 1152, potem čez Mesto do Kuke, preko Šipkove do Daliboske, ob razvodju do vrha 1162 pri Kušlarju, nato v smeri proti Čegdadji preko Morgasana, dalje preko Makove in Tokadžide nizdol do Kardžale, potem proti jugu do Kaplak Tepe in Galjer Tepe, pa do Egejskega morja tri kilometre vzhodno od Makrija. (To je povsem blizu Dedeagača. Egejsko obrežje bi bilo na ta način za Bolgarsko skoraj popolnoma izgubljeno.) 2. Bolgarska se odpove vsem pravicam do Egejskih otokov. 3. Bolgarska plača prebvalcem odškodnino in dovoli regulacijo stare srbsko-bolgarske meje. 4. Bolgarska poda garancijo za svobodo grških cerkva in šol v Traciji.

KONFERENCA POSLANIKOV.

London, 2. Na današnji seji so se prečitati odgovori velesil na Greyev predlog, da vztrajajo velesile na londonski mirovni pogodbi in delajo Turčijo odgovorno za vse posledice kršitve.

Odgovorni urednik Fran Bartl.

Izdaja in zalaga založba »Zarje«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Posestvo se prodaja

zaradi bolezni pod zelo ugodnimi pogoji in sicer: Hiša št. 213 na Glincih z gostilniško koncesijo in opravo vred, krasen vrt, acetijska luč itd. — Hiša št. 20 na Glincih z prodajalnimi prostori, pripravnost za vsako trgovino ker leži ob Tržaški cesti. — Hiša št. 116 na Glincih istočasno z veliko delavnico. Več se izve pri lastniku Jos. Tribuču na Glincih št. 37.

Kavarna Stari trg št. 39
celo noč odprta

„LEON“

Gostilna
Florjanska ulica št. 6.
Prizna vina. Domača kuhinja.

Velik koncert

bo jutri v nedeljo 27. julija na prostornem vrtu pri Travnu na Glincih-Vič.

Začetek ob 4. popoldne.

Ob neugodnem vremenu bo koncert v prostornem salonu.

K obilni udeležbi najvjudneje vabi

Vstopnina prosta.

J. Traven.

Naročate se na Zarjo!

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2 40 K; prima polbelega 2 80 K; belega 4 K; belega puha-stega 5 10 K; volefinega snežnobelega, puljenega, 6 40 K; 8 K; puha sivoga 6 K; 7 K, belega, snega 10 K; najtinejši pral puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostinotnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernice 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolga, 80 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stanovitnim puhaslim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K zglavnica 8 K, 8 50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 18 K, 14 70 K, 17 80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 50 K 5 20 K, 5 70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 80 K, 14 80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajočo se vrno denar. — Natančni cenovniki gratis in franko.

S. Benisch, Dešenice št. 758, Češko.

Samo K 4-85 ura, verižica kresalo s 6 kamni.

Krasna srebrna - fantazijska Remontoar ura za gospode, dobri, ploščati, bogato gravirani okrov s prav dobrim anker kolesjem, natančno idoča s triletno pisмено garancijo in elegantno ameriki. zlato double kavalirsko verižico za gospode ter, modernim nikle-žepnim kresalom s 6 rezervnimi kamni za eno leto dovelj. Vse proti povzetju za samo K 4-85. Ako se naroči 6 garnitur, doda se ena garnitura brezplačno.

Tvrdba ur Schaechter Leopold,
DUNAJ 121 XVI/2, Lerchenfeldergürtel No. 5.
Zamena ali denar nazaj.

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna vpliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Moderne srajce -- bele in barvaste,

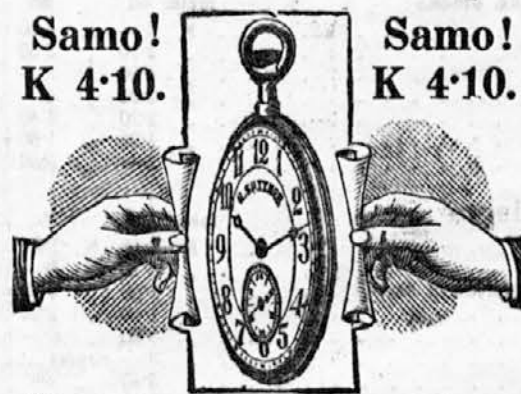
z 10% popustom

v modni in športni trgovini

P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg 25

Samo! K 4-10.

Samo! K 4-10.

Najbogatejša zaloga vseh vrst ur kakor tudi največja izbira zlatnine in srebrnine po jako nizkih cenah.

Lastna protokolirana tovarna ur v Sviči.

„IKO“ Tovarniška znamka **„IKO“**

Zastopstvo tovarne ur ZENITH.

Št. 410. Nikei anker Rōsk. jako dobro idoča samo K 4-10.

Naročite krasni veliki ilustrovani cenik, ki ga dobite zastonj in poštne prosto.

E s-Ka **A dler**

E s-Ka **dler**

E s-Ka **dler**

E s-Ka **dler**

Prvovrstna in najboljša kolesa sedanosti,

Specialna trgovina s kolesi in deli **Ana Gorec, Ljubljana**
Marije Terezije cesta 14, (Novi svet, nasproti Kolizeja).
Zahtevajte cenik. - Rabljena kolesa od 25 K naprej. - Izposojevanje koles.

Delavske konsumne zadruge za Trst, Istro in Furlanijo v Trstu

(registrovana zadruga z omejenim jamstvom)

Vsled velikega dohoda blaga v

skladišče za oblačila

ulica Raffineria šte. 3

so štirje oddelki:

konfekcija - manufaktura == pokrivala - obuvala ==

popolnoma oskrbljeni z zadnjimi novostmi za nastopajočo

pomladansko in letno sezono.

Cene:

Konfekcijski oddelk:

	meter od	do
Otove obleke za moške iz najmodnejšega blaga	K 22-80	naprej
Otove obleke za dečke	18-50	"
Otove obleke za dečke s kratkimi hlačami	12-	"
Kostumi za otroke	6- K 15-	"
Povrtniki in raglani za moške	28-	50-
Moške obleke iz platna	14-50	naprej
Obleke za dečke	9-	"
Kostumi za otroke	4-40	"

Sacco Alpaga črni, modri in sivi v veliki izbiri.

Obleke po meri:

izgotovljene v lastni krojačnici po najnovejših vzorcih in v najfinjšem rezu ter natančno izdelane.

Moške obleke šviota	K 48-	naprej
Moške obleke iz počesane volne	52-50	"
Moške obleke iz počesane volne, modre	48-	"
Moške obleke iz črnega prikrta itd.	55-50	"
Povrtniki in raglani za moške	55-	"

Oddelk manufaktur:

Voteno blago za ženske obleke:		
	meter od	do
Šviota modri in barvani	K 2-	K 4-50
Drap de Dame	2-10	3-50
Cross de Coth	4-50	7-
Alpaca (ister)	2-20	4-
Popelina, v barvah in črni	2-20	3-40
Volle iz volne	1-28	1-60
Mousseline, gladki in risani	2-	3-50

Svilnato blago:

	meter od	do
Ponges v barvah	K 1-10	K 1-50
Duchesse za bluze	2-20	3-
Svile in mousseline v izpreminjavalnih barvah	1-60	3-30
Svile za podloge v barvah	1-60	2-20
Topelin-Eolienne	5-20	6-
Duchesse Brillant, gladki	3-	naprej
Svila liberty, črtana	3-40	"
Tafetas visoki za krila	2-80	K 4-
Croise iz svile v izpreminjavalnih barvah	3-80	naprej
Tafetas črtani (novost za bluze)	2-80	K 4-

Blago iz platna:

	meter od	do
Panama, beli in barvani	K -96	K 1-60
Etamine, barvan (visokost 120 cm)	2-	"
Marquessette iz črne volne	4-	"
Eponge, beli in barvani	3-	"
Volle iz bombaža	-82	-70
Brillianta, beli in barvani	-72	"
Brillianta prozorni	1-20	"
Tercalle v najlepših risbah	-82	-90
Batiste gladki in risani	-80	1-20
Liberty za bluze	1-10	1-60
Serpe iz platna in šali (fantasie)	4-50	9-
Serpe iz barvane garze	3-50	8-

Čipke za bluze in okraske 1- 6-
Vrhutega se izdelujejo ženske obleke 36- naprej

Oddelk pokrival:

	komad od	do
Mornarske kape iz slame za dečke	K 1-50	K 9-20
Slamniki garnirani za otroke in dečke, zadnji vzorec	3-	11-
Veslarske kape iz slame za dečke in moške	2-	naprej
Slamniki, katere se lahko zvije v različnih oblikah	3-	"
Slamniki, panama za moške	15-	K 40-
Klobuki iz platna za moške in dečke	1-80	naprej
Klobuki iz platna, garnirani za otroke in dečke	3-30	naprej
Kape iz sukna in iz platna za dečke	-80	3-
Mornarske iz platna, bele in naravne, za oprati	1-80	naprej
Kape iz platna in svile za moške	1-	6-
Burski klobuki iz kože in platna za dečke	3-	9-
Klobuki iz klobučevine letni od prvih italijanskih tovarov	4-60	10-60
Klobuki trdi (katranirani) od 1. zadrage klobučarjev na Danaju	11-60	"
Specialiteta trdi klobukov angleških in francoskih	2-80	4-
Dežniki iz pavole za moške in ženske	4-80	8-
Dežniki iz polžide	9-	12-
Dežniki iz žide	11-80	11-40 15-
Dežniki-palce za moške	-80	naprej
Palice za izprehod	-80	naprej

Oddelk obuval:

Specialiteta ameriških obuval iz ševroa in boka kalp.		
	par od	do
Čevlji „Derby“ za moške	K 11-40	K 15-
Čevlji z gumbi, krasni	13-	16-
Čevlji „Triumph“	12-40	15-60
Čevlji z elastičnimi stranicama	8-70	13-

Ženski čevlji ameriške in francoske forme.		
	K	do
Ženski čevlji „Oscarie“	10-40	K 13-
Ženski čevlji „Chevreux“	10-	15-60
Ženski čevlji „Chevrette“	9-80	12-

Čevlji za dečke v vseh oblikah:		
	K	do
Čevlji „Derby“ z gumbi, „Triumph“ itd.	7-	K 11-
Čevljički za otroke	1-20	5-
Čevlji, nizki ameriški, črni in barvani za dečke in moške	11-60	16-

Čevlji nizki za ženske, črni v barvah iz Chevreux-a in Oscarie:		
	par od	do
Čevlji nizki za ženske, „Derby“	K 8-	K 14-
Čevlji nizki za ženske z gumbi	9-20	15-60
Čevlji nizki za ženske, odprti	7-40	11-70

Obuvala za otroke — čevlji fantastični, v barvah in beli — sandali — čevlji iz platna itd.		
--	--	--

Skladišče za oblačila je odprto ob delavnikih od 8. zjutraj do 1. popoldne in od 3. do 7. zvečer; ob praznikih od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Ravnateljstvo.

